

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, foaia de glume „Bobirnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, e: pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Războiul.

Mare luptă la Adrianopol. — Orașul arde. Cea mai frumoasă moșee (biserica turcească) în ruine! Turcii bătuți la Gallipoli.

Încordarea cu România e tot mai primejdioasă!

Bulgarii își pun toate puterile ca să arate lumii, că nu e un semn al neputinței lor faptul, că n'au putut încă cuceri Adrianopolul, și nici că să sfîșie a aduce jertfele de sînge ce le cere cucerirea unei astfel de cetăți.

Ei s'au azvîrlit acum cu puteri înalte asupra cetății și de fapt îi fac mari stricăciuni, ba trimit moarte și potop și foc și sărăcie și locuitorilor pacinici din orașul însuși.

Mai multe șrapnele și obuze (gloanțe de tun care aprind unde cad și sparg grozav în jurul lor!), au căzut nu asupra întăriturilor, înseși cari formează cetatea din jurul orașului, — ci au rătăcit și au căzut în oraș, omorînd pîn'acum vre-o douăzeci de cetățeni pacinici și rănind pe zeci de alții și aprinzînd vre-o 60 de case, cari au căzut în ruină, pradă flăcărilor și explozării (spargerii) gloanțelor grozave de tun!

Și, ce e interesant în istoria asta, e faptul, — că tunurile cele care duc înainte și sunt hotărîtoare în această cumplită bombardare a mîndrei cetăți păgîne, nu sunt tunurile Bulgarilor, ci a Sîrbilor. Cel puțin așa spun știrile ce să pot strecura din acele părți. Ci-că Sîrbii, avînd mari întărituri în jurul orașului Belgrad, pe țărmul Dunării, — aveau acolo și tunuri de cetate mai tari decît tunurile pe care le aveau Bulgarii. Și acum și ei și le-au dus aproape pe toate sub zidurile Adrianopolului și bat cu ele cetatea de să cutremură pămîntul și se aude mugetul lor peste nouă ape și nouă hotare!

Adevărul e însă acela, că celo mai multe și puternice tunuri le-au căpătat Bulgarii dela Ruși în vremea armistițiului, — și adăugînd și cele dela Sîrbi, — azi bat cetatea încît au bună nădejde a o ră-

pune în vreme scurtă. Totuși cu mult mai lungă decum nădăduiau și decum să laudau! Că ziceau că în două zile o prăbușesc de nu mai rămîne piatră pe piatră, — și pare că cele două zile să vor prefăce în două săptămîni cel puțin!

Soldații ci-că sufăr cumplit, că e ger mare pe-acolo, și e un chin a lupta pe astfel de ger!

Puterile întrevin și în vremea asta a focului, ca să opăcească lupta și să mijlocească pacea, punînd odată capăt la atîta risipă de avere și de sînge între cei războiți.

Iată știrile mai nouă ale celor din urmă 3 zile (dela numărul nostru mai nou încoace):

Mercuri 5. Febr.

(Intregirea știrilor din numărul trecut)

Bombardarea asupra Adrianopolului.

Sofia. — Baterea cetății cu tunurile a ținut azi-noapte pînă la miezul-noptii întruna. Cîteva părți de oraș s'au văzut lînd foc dela șrapnele (gloanțele de tun ce să sparg unde cad și țînesc foc!) căzute asupra orașului.

Artileria turcească (tunurile) răspund focului, dar cam slab!

Berlin. — Din Sofia să vestește că Adrianopolul e bombardat cu toată țăria și pe Duminecă așteaptă rodul acestei bombardări: capitularea orașului (plecarea lui). După plecarea acestui oraș, Bulgarii vor pune Turcilor de nou întrebarea, de primesc toate condițiile (punctele de învoială) pentru pace, ce li-au pus înainte, și dacă li-să spune, că încă nu, urmează războiul pînă îi răpun de tot pe Turci, cînd apoi le vor pune puncte de pace și mai grele!

La Ceafalgea.

Sofia. — Satele din preajma întăriturilor dela Ceafalgea, sunt cîl e vale de lungă, în flăcări! In-

tre trupele turcești și bulgare să dau ciocniri ici și colo, iar după prînz s'a început lupta îndîrjită.

La Gallipoli.

Tarigrad. — Pe peninzula Gallipoli (limbă de pămînt ce să prelungește în mare și e însemnată ca punct de apărare a strîmtoării Dardanelelor) încă s'a început lupta. Cavaleria bulgară a atacat avant-posturile turcești.

Incercări de-a orpi focul.

Sofia. — Conzuliile triplei alianțe (a Germaniei, Austriei și Italiei) au ținut asară sfat pînă tîrziu, hotărînd să întrevină la înfiul ministru bulgar ca să înceteze focul asupra Adrianopolului și să facă pace.

Sofia. — Diplomații cred că Adrianopolul trebuie să cadă în timp de-o săptămîină — și atunci să încep de nou pertractările de pace.

Amenințare bulgară.

Sofia. — Un ministru bulgar a spus, că Bulgaria cere, ca și Dardanelele (strîmtoarea însemnată de mare de din jos de Constantinopol, care e cheia marelui drum spre Răsărit și pe care o are azi în mîna Turcia), — și Dardanelele să treacă din mîna și din puterea turcească! Peste tot Bulgaria nu vrea să mai sufere ca Constantinopolul să rămînă mai departe în mîni turcești!

Cum își protestesc Turcii pe oamenii lor.

Constantinopol. — Guvernul a dat o proclamație (vestire obștească) către poporul capitalei, prin care îl invită să țină bună rîndială și să fie pe pace. „De veți auzi iară bubuînd tunurile, — zice, — să nu vă speriați, căci vor fi numai manevre militare!” Dar locuitorii bine știu, că iară e războiu.

— Armata ce țină ordinea în oraș, fiind chemată în linia de a-

părare la Ceafalgea, — orașul a fost încredințat pazei gendarmeriei. Au fost aduși gendarmi din tot li-nutul.

— Foile turcești scriu puțin și scurt despre începerea de nou a războiului. Ele scriu că: *ajutorul e la Allah* (Dzeu pe limba lor), și „Allah e mare!”

8 morți, 11 răniți

53 case în flăcări!

Londra. — La Constantinopol s'a primit următoarea telegramă dela comandantul Adrianopolului:

Inimicul bombardează cu putere mare cetatea. 138 granate și 11 șrapnele (gloanțe groaznice ce să aprind unde cad și sparg tot în jurul lor) au căzut în lăuntrul orașului și au omorît pe 10 și rănit pe 11 oameni! Iar 53 case au luat foc dela granatele căzute pe ele!

Bombardaarea ține întruna.

Constantinopol. — Legătura telegrafică fără drot cu Adrianopolul s'a întrerupt. Să vede că vre-o bombă a făcut stricăciune la stația de unde telegrafau.

Viena. — Aici să crede că Adrianopolul nu nu poate să se mai țină mult, — căci 46 de baterii de tunuri grele ale Sîrbilor, venite acum nou din Franca (de bună samă comandate de Rusia și plătite de ea!) sunt pe drum și vor fi în curînd și ele sub zidurile Adrianopolului.

La Gallipoli.

Constantinopol. — Pe peninzula Gallipoli curge luptă mare între Bulgari și Turci. Pe amîndouă părțile sunt perderi din cale-afară mari în morți și răniți!

— Ieri Bulgarii au coborît la Dedeagaci și Gallipoli pe țărmul mării trupe, fiind apărați de corăbiile de războiu grecești.

Azi dimineață s'a început lupta la Karaclitep, spre Gallipoli, sînd două regimente bulgare în față cu trupele turcești.

— Vasul de războiu turcesc „Zahaf” a bombardat azi în zori așezările bulgare de lângă Miriofito, pe țărmul mării Marmara. Focul de tunuri ar fi ucis 300 de Bulgari!

Sofia. — Bulgarii de pe Gallipoli luptă cu izbîndă contra Turcilor cari fac împotrivire slabă, fiind împinși napoi vre-o 10 kilometri!

Sofia. — Aici au venit știri că Adrianopolul arde în 4 laturi. La Ceatalgea sunt numai lupte mai mărunte, dar la Gallipoli s'a dat luptă mare, în firul căreia Bulgarii au cuprins comunele Mereste și Sarkivej, respingînd pe Turci din ele!

Rusia mijlocitoare.

Petersburg. — În urma înțeleșului dintre ambasadorul german cu cel rusesc, — Rusia a primit a păși ca mijlocitoare între cele două părți războite. Și să crede că va reuși a le împăca acum.

Spre hotarele noastre?

Belgrad. — Partea cea mai mare a tunurilor sîrbe de cîmp nou sosite, cu fragere repede, precum și acele trupe de „comitagii“ (mai mult bande răpitoare decît trupe regulate, cari lucrau în Macedonia înainte de războiu, băgînd groază în Turci și în spriginitorii lor) cari în vremea armistițiului își făceau mendrele pe hotarele cucerite dela Albanezi, — au fost trimise la hotarele Bosniei!

Și regimentul 18. sîrbesc de infanterie, a primit poruncă să plece spre Drina (la hotarele austriece)!

Intre Albani și Sirbi.

Albanezii fac și ei împotrivire și greutăți Sirbilor (cari vor să iee unele părți de țară ce Albanezii cred că li se cad lor), deși ei ajung la libertate prin singele vărsat de Sirbi și Bulgari și ceialalți. De aceea Sirbii, foarte năcăjiți pe Albanezi nerecunoscători, — au pornit o trupă răzbunătoare asupra Albanezilor, și acea trupă a pîrjolit zilele astea 36 de sate albaneze!

Vineri, 7 Febr.

Sofia. — Bombardarea Adrianopolului decurge neîntrerupt. Bombele fac stricăciuni uriașe în partea de Miazăzi și Răsărit a orașului. Turcii din cetate răspund slab și neregulat.

Bulgarii au cuprins satul Pavlocoje și cu atîta și-au împins înainte așezarea, strîngînd mai tare brîul în jurul strîmtorății cetăți.

— Unele păreri cred, că Turcii de aceea răspund slab și neregulat, că lasă pe dușmani să se apropie mai bine de zidurile lor, și atunci să-i improaște cu toată țărița, pîtopindu-i!

Constantinopol. — Știri venite prin telegrafie fără drot, spun, că din bombe bulgare multe cad în oraș, omorînd copii și femei și alți oameni nevinovați.

— Ieri la amiază Bulgarii au dat atacuri din cale-afară aspre asupra forturilor (întărilor) dela Răsărit, punînd în linia de foc din cale afară multe tunuri. Lupta curge cu multă înverșunare din amîndouă părțile.

Dar trupele sufăr grozav de greu gerului cumplit!

Paris. — Ziarul „Malin“ are știrea că la atacul de noapte, făcut de trupele bulgare azinoapte, ele au cucerit un nou sat din preajma Adrianopolului și cu acel privilegiu au căzut în prinsaare bulgară 800 Turci și mai mulți oficeri!

Turcii bătuți la Gallipoli.

Sofia. Armata turcească dela Gallipoli a fost bătută ieri de Bulgari din jos de riul Kavac!

Turcii s'au retras în mare nerînduială spre Bulair, iar trupele bulgare îi urmăresc!

Prin asta întreg țărmlul mării Marmara până la Bulair a căzut în mâinile Bulgarilor!

O știre dela ameazi spune, că Bulgarii au cuprins și orașul Bulair și acum înaintează spre Gallipoli.

Constantinopol. — Aici să recunoaște că la Gallipoli trupele turcești s'au retras din calea celor bulgare, — dar ci-că ei nici n'au avut gînd să se încingă aci la luptă mare.

Mai curînd iese la iveală o nouă istețime bulgară: Ei au șpionat bine pe inamic, îl știu unde e slab și unde-i tare, și îl atacă acolo unde-i mai slab, ca bătîndu-l, să înspăimînte și pe ceialalți! La Ceatalgea, undă Turcii s'au pregătit și întărit, nu prea atacă, ci acolo mai jos, unde-s slabi. Și așa merg nainte!

O amenințare.

Köln (Germania). — „Kölnische Zeitung“ scrie: Un diplomat german spune: Azi marile puteri nu mai vorbesc de amestec în războiu. Totuși, dacă Bulgarii prea și-or întinde cuceririle și Constantinopolul va fi amenințat și el: atunci unele puteri nu vor mai privi în pace în cruce!

Cu alte cuvinte: Dacă biruințele slave vor amenința a cuceri și Constantinopolul, Germania, care începe a să ivi tot mai des la spatele Turciei, — va păși la mijloc spre a opri căderea acestui colț prețios de lume în mâinile Slavilor. De aceea și grăbește așa Germania și Austria să se facă pace și iară „pace“!

Ajutor sîrbesc Bulgarilor.

Belgrad. — De 24 ore nepus de multă infanterie sîrbească, călăreși și tunari, sunt pe drum spre cîmpul de luptă bulgar. — Sirbii au trimis ajutor și Muntenegrenilor, doar bat cetatea Scutari.

Saloniki. — Fabrica de tunuri Schneider și Creuzot (din Franca) a trimis 164 tunuri cu tragere repede pentru armata sîrbă cu vre-o 2000 de gloanțe, apoi 40 tunuri grele cu 6 cară de munii și 16 tunuri de cetate.

Joi, 6 Febr.

Sofia. — Ieri toată ziua și până noaptea lîrziu a curs bom-

bardarea Adrianopolului, — cuprînd cetatea pe de toate părțile! — O știre din tabere spune, că ieri o miie de pedestri turci s'au dat prinși Bulgarilor!

Sofia. — Și azi a ținut bombardarea într'una! Bulgarii au cuprins satul Panukli, din care Turcii au fost siliți a să trage napoi în cetate.

Din orașul Mustafapașa să vede Adrianopolul arzînd în mai multe puncte!

London. — În vremea bombardărilor de ieri, Bulgarii au izbutit a-și împinge înainte șirele și stările de luptă, cu un kilometru și jumătate!

Dup'amiază o mașină de zburat bulgară a trecut peste Adrianopol aruncînd în oraș proclamațiuni (scrisori chemătoare) prin care sfătuiesc pe locuitorii orașului, să silească pe comandantul militar a să da plainic, — că de nu, tot orașul le cade, cu cetate cu tot, în ruină!

Sîmbătă, 8 Febr.

Constantinopol. — Bombardarea Adrianopolului a ținut ieri de dimineața până sara într'una!

Vestita moșee (biserică) turcească „Selim“, zace azi în morman de ruină, toată zdrobită de gloanțele bulgare!

Orașul arde în patru puncte! Știrea că Bulgarii ar fi cuprins deja partea de Miază-noapte a orașului, nu e adevărată.

Nici știrea ce să lășise, că pe cei doi Metropoliși armeni (creștini) i-ar fi spînzurat poporația turcească înfuriată.

Constantinopol. — Dinspre Ceatalgea s'a auzit ieri batere tare de tunuri. Mai tare să auzea după amiază la 4 ceasuri.

Doi zburători cu mașina, Nemți ce stau în slujba armatei turcești, înălșindu-se cu mașinile spre Ceatalgea, au venit napoi aducînd știrea, că Bulgarii să retrag spre Ciorlu.

— Turcii, după mare încordare de puteri, au zmulș napoi din mâinile Bulgarilor Mirioplit-ul pe care aceia îl cucerise ieri.

Lupta la Gallipoli.

Paris. — Știri din Tarigrad spun: Fetih-bey, comandant din cei mai buni ai lui Enver-bey (noul cap al războiului), s'a retras cu armatele în partea de miazăzi a peninzulei Gallipoli și s'a întărit acolo așa de bine cu șanșuri, că Bulgarii nu să vor mai putea apropia de el!

Enver-bey atacă.

Constantinopol. — Enver-bey s'a dat însuș jos pe țărmla Rodosto cu 20.000 de soldați, — și Bulgarii au fost siliți a să retrage din calea lui!

— Mai nou sosește știrea că Bulgarii înaintează mereu în jos spre Miazăzi prin peninzula Gallipoli, și să zvonește că au și cu-

cerit întăririle dela Bulair. Ba mai lîrziu au cucerit întreg orașul Bulair.

Lupta a fost foarte crîncenă. Să spune că din parte turcească au căzut cinci mii de oameni!

Scutari, cade!

Sofia. — Să află că starea Turcilor în Scutari (atacat de Muntenegreni, cari vor să aibă ei acest oraș, iar Austria vrea să li-l iee dîndu-l Albaniei), e tare des-nădăjduită, încît comandantul a început petractări cu impresurătorii pentru a le preda orașul și cetatea!

Să spune că comandantul Essod-Pașa, să află greu rănit și că ar fi și murit în ranele primite! Urmașul lui a început petractările pentru predarea cetății.

Precum vedem în Răsărit: curge iarăși luptă mare ce roșește de sînge cîmpurile albe de zăpadă.

Ne-am grăbit a aduce aceste știri cetitorilor „Libertății“. Urmarea lor o vor afla în numărul de Joi viitoare.

Scrisoarea Impăratului cătră Țarul.

Viena. — În cercurile diplomaților să spune, că scrisoarea trimisă de Maestătea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif Țarul Rusiei, nu vorbește nimic de desarmare, ci cuprinde acea părere a Maestății Sale, că punctele de vedere între cele două Impărății vecine, nu sunt așa de departe unul pe altul, încît acelea să nu să poată netezi și pe cale pacifică.

Cu alte cuvinte, e o scrisoare care cearcă a înlătura primejdia unui războiu între Impărăția noastră și Rusia! Sau: Impăratul vede că primejdia războiului plutește asupra noastră, și cearcă s'o înlătoreze.

Și pentru ce acta deosebire de vederi? Pentru că Austroungaria s'a pus cu toată puterea contra cererilor Sirbiei și Muntenegruului la cuprinderea hotarului, cucerit cu arma dela Turci. Ei l'au cucerit cu lupte singeroase și Austria vine și zice: da, dar rodul să dă — Albanezilor, cari n'au făcut nimic! Lor vreau eu să li-se deie cetățile Scutari (cerută de Muntenegreni), Prizrend cerut de Sirbi, și allele!

Rusia vede în asta o pășire dușmănoasă și răufăcioasă îndreptată contra întregii politici slave, pe care ea o conduce, — și de aci încordarea contra Austriei ce să mestecă prea departe în trebile slavilor, cari cu arma în mână și-au zmulș norocul.

Acum M. Sa Impăratul zice Impăratului rusesc: haid, vecine, să vedem doar le împăcăm cu bine lucrurile, că nu-i așa mare deosebire de păreri între noi...

Asta ar însemna, că s'au mai răsîndit cei dela Viena și vor mai slăbi din cererile lor opritoare. — Și bine ar fi să fie așa, că ar scăpa țara de atila criză, lipsă, scumpete de bani și de groaza unui războiu ce ar aduce coloasală nenorocire și sărăcie pe țară și în Austria și la noi!

Ci-că de începe războiul cu Rusia, el pornește la hotarele Galiciei și spre hotarele Franciei!

Incordarea dintre ROMÂNIA și BULGARIA

— Primejdia e încă tot mare! —

Acei cari nădăjduiau, că între România și Bulgaria să va ajunge la o împăcare cu bine, — au azi iarăși o desamăgire în nădejile lor.

Intitul ministru român Titu Maiorescu, a făcut Mercuri (5 Febr. n.) o declarație în plinul dietei românești, prin care arată, că nu s'a perdut nimic din ascuțișul neînțelegerii! Ba, pepturile să văd a clocoti tot mai neliniștite, pumnii a să încheșta, și cele două state a să privi față în față tot mai gata de o aruncare unul asupra altuia!

Iată știrile mai nouă și mai însemnate ale zilelor din urmă (dela scoaterea numărului nostru 6, adecă de Mercuri încoace):

București, 5 Febr. n. — În ședința de azi a dietei Țării, dl deputat Miculescu a făcut dlui înfiu ministru al Țării Titu Maiorescu, care e și ministru de externe (peste treburile din afară ale țării), o întrebare, că ce e adevărat din zvonul ce să dă prin o foaie a partidului liberal, prin „Viitorul”, care spune, că trimisul României la Londra (pentru a cerca înțelegere cu trimisul Bulgariei) — s'ar fi învoit la aceea, că Bulgaria să-și jînă și mai departe orașul Silistra, că România s'ar mulțumi și cu o parte de hotar ce merge dela Silistra în jos, fără acest oraș.

— Atrage luarea aminte a ministrului, asupra faptului, că numita gazetă liberală, poate urmînd chiar acestor zvonuri, a scris și ea un articol, în care spune, că România n'are nevoie de Silistra. Ce-i drept în aceste zvonuri? Nu cumva ele oglîndesc și părerea guvernului român? E de lipsă că Țara să o știe asta cît mai limpede, să știe pentru ce sunt frămîntările și neliniștirile asta a tuturor locuitorilor.

Dl Titu Maiorescu, înfiu ministru și ministru de externe, răspunde la întrebarea dlui deputat, spunînd printre altele scurt și hotărît, că:

...In ce privește orașul Silistra, declar, că guvernul român nici-odată nu s'a abătut dela hotărîrea de a-l avea, și nimeni n'a fost împuternicit să facă la Londra sau aiurea mărturisiri de înțelesul, că ar fi vorba să ne lăpădam de orașul Silistra!

Iaca un cuvînt hotărît și limpede. Intitul ministru român o spune răsunător dela înălțimea tribunei dietei Țării sale, că Româ-

nia, fără a căpăta orașul Silistra dela Bulgari, nu face pace!

După aceste declarații ale ministrului, pot tot veni desmințiri și liniștiri „că n'a fi nimic, n'o fi războiu, să împacă ei până la urmă”, — cine poate, creadă-le. Pîn'acum nu vedem nici un semn din partea bulgară, care să ne dea nădejdea că să va trece pe cale pacinică peste cererile ridicate de România. Pentru aceste cereri prea s'a dat pe față, prea și-a legat cuvîntul și însuși Regele Carol și așa de o retragere a României, nu mai poate fi vorba. De nu i-să dă, ea trebuie să scoață arma și cu sabia n' mână să-și iee ce crede că i-să cade.

Singură Bulgaria are încă puțința a înlătura primejdia războiului. Oamenii ei de stat au zis de repeșite-ori, și foile lor, ba și a ocrotitorilor lor, a Rușilor, au scris, că totul afirmă dela aceea, că ce vor căpăta ei dela Turci. De vor putea scoate și orașul Adrianopol, atunci și ei mai ușor să pot lipsi de orașul cerut de România.

Acum iaca Adrianopolul le e ca și în palmă. Turcia s'a lăpădat de jumătate, ba mai nou ci-că chiar de tot, — și Adrianopolul le cade în mîni și hotar uriaș în jos spre Turcia, de zece-ori alîta cît cere România! — Să pot dar lăpăda de Silistra, care demult s'a căzut României.

Dar Bulgarilor li-a înșepenit cuvîntul în gît, nu vor să scoață vorbă de pace din gură nici trasă cu cleștele! — Să vede limpede cum vor să trăgăneze tot lucrul până sfîrșesc cu Turcii, ca atunci să se poată întoarce cu toată puterea într-o apărare hotarelor amenințate despre România!

Unde-i primejdia mai mare?

Paris, 6 Febr. — Marele ziar francez „Le Temps” din Paris, în stare a cunoaște bine lucrurile, spune în unul din cei mai noi numeri ai sei:

Inceperea luptei între Bulgari și Turci face lumii mari a diplomaților mai puțină îngrijire, decît încordarea dintre România și Bulgaria!

Căci acest a (incordarea între România și Bulgaria) poate să cuprindă în sine germenii unei mari încăerări europene!

Și apoi numita foaie spune, că chemarea diplomației marilor state, e azi, să facă tot ce pot, ca să înlătore această ciocnire, — pentru pacea obștească a Europei, care prin asta poate fi răsturnată cu totul!

Demonstrații războinice la București.

București, 6 Febr. — Ieri seara a avut loc aici o mare adunare a cetățenilor capitalei în o sală publică.

Vorbitorii toți au grăit foarte aprins, ațîțînd inimile și cerînd ca războiul să fie declarat nu-mai decît Bulgariei, dacă aceea să mai codește a împlini cererile drepte ale României. — *Incă în săptămîna de față armata românească să treacă granița Bulgară!*

Mulțimea ieșînd dela adunare, a pornit apoi, de-alungul străzilor de frunte ale Orașului, oprindu-se în Galea Victoriei în fața Palatului Regal. Pe tot drumul striga: „Trăiască armata română, Trăiască fii României!”

Alarmă.

Viana, 6 Febr. — Alît aici cît și în Budapesta, s'a răspîndit azi știrea alărmătoare, că armata română ar fi trecut hotarele în Bulgaria!

Știrea a stîrnit mare neliniște la tîrgul de bursă din amîndouă orașele, dar ea n'a fost întărită. S'a dovedit de zvon pre timpuriu.

De lipsă e Silistra României și de ce?

În jurul orașului Silistra s'a încins o viuă desbatere alît prin foile țărilor pe care le privește, cît și în dieta Țării Românești. În aceeași ședință cînd dl Maiorescu își făcea declarația sa, — deputatul Virgil Arion arăta, cu cetiri din marea carte de amintiri (Memorii) a Regelui Carol, unde Regele arată de ce mare folos era pentru Țară să fi căpătat și orașul Silistra, cînd i-sa dat Dobrogea. Dar și alîtfel, zice dl Arion, statele vecine să întăresc și să întind, e de lipsă ca România să se întărească și ea!

„În josul Dunării, zice dl Arion, statele își croesc hotare și soarte nouă cu sabia în mână. — România, dacă voește să mai însemneze ceva în Răsăritul Europei, trebuie să-și spună și ea cuvîntul, tot cu arma!”

Cînd astfel de cuvîntări răsună de pe tribuna sfatului fruntașilor Țării Românești, — e neîndoios că războiul bate la ușă!

Rostul Silistrei.

Ziarul bucureștean „Seara” arată și cuvîntul cel greu pentru care România jîne a avea Silistra, și care nu e o simplă lăcomie după un oraș strein, ci își are rostul de bine obștesc pentru toate popoarele din Balcani.

Anume: Incă la 1878, cînd s'a făgăduit înfiu României și orașul Silistra, și numai împotrivirea rusească a făcut să se dea Bulgarilor, — atunci statele vecine cu România și cari au negoș spre Constantinopol și spre Răsărit încolo, au cerut, ca România să

facă la Silistra un pod peste Dunăre, pe care să se poată trimite cît mai ușor și pe calea cea mai scurtă marele negoș, ce va fi îndreptat peste România spre Răsărit

România a zis: Văd că podul acesta e de foarte mare trăbuință pentru negoșul cu Răsăritul, — dar eu numai așa îl voi face, dacă am și orașul Silistra, dela care apoi vor porni pe multe linii trenurile peste Bulgaria spre Marea Egeică și spre Țarigrad. Dacă însă Silistra nu mi-să dă, — atunci eu, pod a cărui un picior să fie pe pămînt românesc și unul pe pămînt bulgar, nu fac! Că acel pod îmi poate fi mai curînd măr de ceartă decît ajutător în marea desfășurare și scurgere a negoșului!

Și de aceea n'a făcut acest pod până azi, — ci mai curînd a făcut unul, cu mult mai costisitor, pe la Cernavodă. Pe la Silistra Dunărea e îngustă, prinsă între țărmuri tari, pe aci un pod s'ar face de minune și de mare folos nu numai pentru România, ci poate în și mai mare măsură pentru Bulgaria însăși, — căci doar trenurile de aci în jos prin largile ei hotare ar fugi până la Constantinopol, lăsînd plăți mari statului Bulgar, — dar fără a fi stăpână pe amîndoi țărmii Dunării și așa pe amîndouă picioarele podului, România nu face acel pod. Bulgarilor și-ar face dar și Țării lor însăși un bine, dînd privilegiu României a duce în deplinire planul cu legarea țărmurilor Dunării pe la Silistra.

Dar Bulgarilor deocamdată să facă a nu înțelege înșămîntatea acestui lucru, — și mai ales nu aceea, că acest oraș României i-a fost votat înfiu de marile puteri în sfatul lor dela Berlin după războiul din 1877 și că numai dica Țarului de atunci i-l'a zmulc cu răutate. Cînd România și-l cere, își reclamă numai un oraș și un hotar ce încă și mai larg i-s'a fost făgăduit, căci i-se cădea!

NOUȚĂȚI

Plan de a potopi pe trimisul Împăratului nostru! Din Petersburg să vestește, că poliția de acolo a descoperit un plan înfricoșat: O ceată de Ruși ce urăsc din tot sufletul pe Austria, făcuseră planul de a omorî pe principele Hohenlohe cel care ducea la Petersburg scrisoarea Împăratului nostru. Căci, zic ei, Rusia n'are nici o lipsă de a trăi bine cu Austria! Poliția a împedecat ducerea în deplinire a planului, luînd mari măsuri de apărare în jurul solului împărațesc.

Feciorul Împăratului Germaniei, în mare primejdie la Mediaș pe trenul unguresc! Marși spre Mercuri noaptea (săptămîna asta), Prințul Eitel Friedric, care fusese la București naș al noului principe român Mircea, să întorcea spre casă, cu trenul accelerat (repede) la care să adău

gase și vagonul-salon al Curții Impărătești germane cu care călătorește Principele (vagon făcut mai frumos ca o locuință din cele mai domnești!).

Pela jumătate la două noaptea trenul accelerat în capul stațiunii Mediașului, s'a dus cu toată repeziunea în un tren de povară! Ciocnirea a fost groaznică! Trenul de povară ducea câteva vagonane de petrol. Acelea au pleznit și petrolul a luat foc și în clipa următoare trenul ardea! Flacăra mărea fiorii spaimei bieților călători. Trei călători au sărit din tren, primind rane cumplite de arsură. De pe trenul de povară un paznic, stropit de petrolul aprins, a ars așa de rău că a murit acolo îndată. Fochistul, conducătorul și încă unul de pe trenul repede, au suferit și ei arsuri grele dela petrolul ce i-a improșcat și a luat foc.

Vagonul Prințului a rămas neștricat. El s'a dat jos și încurajă pe toți a da ajutor celor nenorociți.

Cununie. Oana Plugariu și Nicolae Bocoș vestesc serbarea cununiei lor, care să va ținea Duminecă, în 9 Februarie n. în biserica gr.-cat. din Orăștie. Dorim toată fericirea!

Din Sebeșul săsesc, ni-se scrie: Tinerimea română din Sebeș și jur arangează o petrecere cu joc Sîmbătă în 2/15 Februarie a. c. În vederea acestei petreceri să vor ținea câteva repetiții de „Romana”, la care pot participa toți aceia cari doresc să se deprindă la acest joc frumos național. Prima repetiție are loc azi Sîmbătă în 8 Feb. st. n. c. în sala cea mică dela hotelul la „Leul de aur”. Celelalte le stabilește Comitetul arangeator la întâia probă.

Petreceri.

Tinerimea română din Sebeșul-săsesc invită la petrecerea cu joc costumată ce să va aranja în Sebeș Sîmbătă, în 2/15 Februarie a. c., în sala cea mare dela hotelul „La leul de aur”. Venitul curat se va destina unui scop filantropic.

Corpul inv. din Lančrăm invită la producțiunea muzicală-teatrală ce o va aranja cu concursul corului bisericesc Mercuri, în 12/30 Februarie a. c. (la Trei Sfinți), în localul școlii gr.-or. rom. din loc. Venitul curat e destinat pentru construirea unui pod pentru cor în biserica din loc.

Invățătorii dela școala capitală română din Dobra invită la producțiunea ce o aranja cu elevii dela școală, cu ocaziunea serbării hramului (patronului școlii), Mercuri, în 12 Febr. n. 1913 (Trei Ierarchi), în localul școlii din Dobra. Venitul: spre sporirea bibliotecii școlare.

Producțiune teatrală aranja în tinerimea școlară din Gura-Albacului la Duminecă lăsatului de carne, în sala școlii române. Inceputul la 7 ore sara. Venitul curat este destinat pentru edificarea noului Seminar „Andreian”.

Tinerimea rom. din Vidrăde-sus invită la petrecerea împreună cu teatru și joc ce o

va aranja Duminecă, în 3/16 Faur a. c. în salele noiei ospătării a lui Fiș Sanfira. Venitul este destinat pentru procurarea de piese teatrale și jurnale pentru popor.

Petrecere cu joc să aranja Sîmbătă, în 15 Februarie n. 1913, (întîmpinarea Domnului) în ospăt. dlui Oprișă Foltin din Crișlior (lingă Brad).

Tinerimea română din Bințiinți invită la producțiunea teatrală ce aranja Sîmbătă, în 2/15 februarie 1913 (ziua de „strefenie”), în casina din loc (hotel F. Knisel) Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară.

Tinerimea română din Balomir invită la petrecerea cu joc ce aranja Sîmbătă în 15 Februarie n. 1913 (întîmpinarea Domnului) în sala cea mare a școlii gr. ort. române din loc. Venitul curat e destinat în favorul bibliotecii școlii.

Drept de vot femeilor! Planul de lege alcătuit de deputații naționali și înaintat dietei cu cerea, ca după acela să se îndrepteze noua lege de vot ticluită de guvernul lui Lukács-Tisza, — propune, ca și femeilor să li-se de drept de vot la alegeri! Că dacă în mai multe state de pe glob, lumea a ajuns a fi așa de înaintată încît a dat și femeilor drept de vot ca și bărbaților, — și nu s'au prăbușit acele state, din potrivă înfloresc și să întăresc în cultură și bunăstare, — apoi aceleași urmări le va avea și la noi darea acelorași drepturi.

Cîteva urși din staulul guvernului au murmurat și au ris de deputații noștri pentru că au băgat și această cerere de vot în planul lor de lege, și au zis că asta arată că tot planul! — nu e serios (nu-i cu judecată așezată, temeinică, bună).

Deputații noștri însă așa zic: A să da drepturi cetățenești și femeilor, e un cîntec al viitorului, care tot va urma, dacă nu acum, mai tîrziu! De ce nu să arate conducătorii treburilor de obște ale țării noastre și ei odată cu gîndire mai departe ducătoare și să deie încă de pe acum, de bunăvoie, aceea ce și așa vor avea să deie odată urmașii lor, siliți de vremile cari le vor cere asta cu tărie nebiruită!

Și să pare că totuș glasul acestei cuminte și departe socotitor, începe a răzbate și printre „patrioții” cari pîn'aci să arătau surzi de tot pentru el. În o foaie mare din Pesta, s'au scris zilele astea doi articli, cari sunt de părere, că, și dacă nu deplin, dar un început tot ar trebui să se facă și la noi în privința asta! Să se deie deocamdată drept la un număr mai restrîns de femei, de pildă macar celor ce au făcut școli ca și bărbații și în chiar slujbe obștești în țară alături de bărbați; și dacă ele's bune în slujbe de-ale bărbaților, de ce să nu fie bune a avea și dreptul pe care aceia îl au?

De-ocamdată afit cer și unii dintre patrioți. Dar strîmbătura de Lukács și inima de cîne Tisza, nici

vorbă să se încălzească pentru aceste planuri. Ei vor ca și dintre bărbați numai puțini, acei cari sunt mai legași de ieslea statului și mai alinători de el, să aibă vot, ca prin ei să-și poată scoate tot deputați pe plac, prin cari să stee tot și, porodițele nemeșești, cocoțați la vîrfurile clăii cu puterea.

Abonați-vă foi!

Pe timpul primejdiei războiului. — Vă dăm „Libertatea” cu prețul cel mai scăzut ce-l putem face!

Iarăș am intrat în zile în care nici un om ce știe celi cît de cît, nu mai poate fi fără a celi o foaie oare-care, care să-i spună cari sunt știrile mai nouă pe cîmpul de luptă din Răsărit?, ce întorsătură a luat primejdia războiului între România și Bulgaria? și cum stăm cu primejdia războiului la primăvară?

Chiar și acei ce nu știu celi, apucă pe cei ce știu și îi întreabă, și toți, dela bătrîni pîn' la copii, știricesc, ispitesc, ce e mai nou în lumea mare și în stările ei cele afit de încordate și pline de primejdii?

De aceea sfătuim pe iubiții noștri abonați, să aibă iarăși bine grijă de foile lor, că de nu, iarăși li-să vor „perde” cu grămada! Adecă să perd așa, că dela postă ori dela cancelarie pînă la ei, rătăcesc prin alte mîni și nu prea ajung la cei adresați ori numai cu mare înfîziere!

De-aceia abonații de foi să deie mărturisire aspră împărțitorilor de foi în sat, să nu deie foile lor nimănui altuia, ci numai la ei acasă să le deie în samă! Ori să trimită înșiși după ele la cancelarie pe cînd știu că sosește poșta în sat!

De n'or face așa, multe neplăceri vor avea și pe noi mull ne vor certa că „nu le trimitem foile” ori nu le trimitem la vreme! Deși adevărul e chiar contrarul: noi ne silim a scoate foile la vreme și a le trimite cît mai de timpuriu!

Rugăm pe abonații noștri, ca, chiar spre liniștea lor, să îndemne azi mai mult ca ori-și cînd, pe tot omul ce știe celi în sat, ori pe-aci prin vecini, — să-și aboneze și acela o foaie! Căci avînd foaia sa, nu va rîvni a celi pe a vecinului!

Și le venim în privința asta și noi într'ajutor, făcînd următorul îmbiemînt de abonare la foile noastre:

Dăm ori-cui dela 1 Febr. n. (dela numărul de față 6.) foile noastre pînă la 1 Iulie v., așadar cinci luni și jumătate, cu următorul preț:

„Libertatea” cu „Foaia Inter.”, pentru **numai 2 cor.**

„Libertatea” cu „F. Int.” și „Borbirnacii”, cu **numai 2 cor. 50 fil.**

Indemnați pe toți să-și aboneze foile, — ca să aibă și ei ce celi în aceste zile cu știri afit de schimbătoase și cu întîmplări atît de mari, — și să aibă și abonații vechi pace, că nu li-se vor mai perde așa ușor foile!

Pentru 1 cor.

nu trimitem foaia decît două luni de zile! Unii ne trimit 1 cor. ca abonament pe 3 luni. Asta să poate numai la capătul anului, cînd deschidem abonamentul anume, de probă, în acest fel. Incolo peste an, nu. Pentru 1 cor. să dau foile numai 2 luni!

Unde nu-i școală românească

în comună, ci numai ungurească (ori de nici un fel), dăm, pentru răspîndire în mijlocul lîneretului și a copiilor mai măricei de școală, ori ieșiți dela școală, „Calendare Naționale” pe 1913, cu prețul scăzut la 10 fileri calendarul, și posta să și-o plătească cei ce le cer. Însă numai pe bani trimiși înainte!

O facem asta pentru că „Calendarul Național” pe 1913 îmbie o cetire tare plăcută, întăritoare a sufletului românesc, — și de acest lucru avem mare lipsă mai ales în comune în care școala românească a fost închisă prin răutatea stăpînilor zilei.

Am menit din Calendarele noastre 2000 spre acest scop, pe care le dăm cu acest preț scăzut. Grăbiți a trimite după ele pînă sunt.

Horea, Cloșca, Crișan.

cei trei capi ai revoluției țărănești din 1784, i-a tipărit într'un splendid tablou colorat, după portretele originale dintr'un muzeu, „Librăria Națională” S. Bornemisa, și i-a pus în vânzare pentru suma de cor. 2.50 franco; și cor. 2.75 franco recomandat.

Cei ce doresc să aibă o **icoană națională**

în casă, care să le vorbească de una dintre cele mai dureroase pagini ale neamului nostru, să comande acest tablou, care e unic în felul lui și e vrednic să stea pe păriletele oricărei case românești.

La o comandă de 10 ecsemplare se trimite franco recomandat pentru numai 21 coroane, în loc de cor. 27.50. A se comandă la

„**LIBRĂRIA NAȚIONALĂ**”
S. BORNEMISA
în ORĂȘTIE—SZÁSZVÁROS

UN ÎNDEMN

— Cei-ce voțiți să faceți o bună slujbă culturii românești, deprinzînd de cu vreme tîneretul din comună, cu cetitul de foi, — îl puteți atrage spre cetit și-l puteți face să îndrăgească scrisoarea românească mai mult ca prin ori-ce: punîndu-le în mînă, și junilor și fetelor, dragălașa „Foaie Interesantă”, cu ale ei poezii, povești, znoave, poezii populare și chipuri atrăgătoare! Să-i deprindeți a celi și ei macar atîta foaie în fiecare săptămînă! — c'apoi mai tîrziu să cer ei de ei la mai mult.

Pentru a putea face această bună slujbă răspîndirii dragostii de carte în popor, — conducerea foilor noastre face ușurări prețioase:

Fiecare abonat, mai poate căpăta în „Libertatea” sa una ori două „Foi Interesante”, pe lingă a sa, — dacă mai trimite cite 1 cor. de fiecare „Foaie Interesantă”, peste prețul regulat al foilor Acoș Foiță o dă apoi în fiecare săptămînă junelui ori fetei pe sama căruia a abonat'o.

Tot abonatul bine înțelegător al glasului vremilor de azi, cari cer știință de carte și iarăși știință de cartel, — ar trebui să aboneze încă 2—3 „Foi Interesante” în foile sale, pentru 2—3 tineri din vecini.

Editor și red. resp. Pompiliu Albu. Tipografia Nouă I. Moșă, în Orăștie.